

Beantwoording van de schriftelijke vragen, gesteld door de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp over Deelname Den Helder aan het Daring Cities-project

Aan de leden van de gemeenteraad

Op 27 februari 2025 heeft de fractie Behoorlijk Bestuur voor Den Helder en Julianadorp onder verwijzing naar artikel 36 van het reglement van orde voor de vergaderingen van de raad, de navolgende vragen gesteld over Deelname Den Helder aan het Daring Cities-project, het antwoord vindt u onder de vraag:

1. Kosten van deelname: gebrek aan transparantie

Het college stelt dat deelname aan het *Daring Cities*-project Den Helder miljoenen kan opleveren, maar nergens wordt inzichtelijk gemaakt wat deze deelname tot nu toe heeft gekost. Het is essentieel om volledig transparant te zijn over de financiële inzet van de gemeente.

Kan het college een gedetailleerd overzicht geven van alle kosten die tot op heden zijn gemaakt door Den Helder voor deelname aan het *Daring Cities*-project, inclusief ambtelijke uren, reiskosten en andere gerelateerde uitgaven?

In het persbericht is geen vermelding gedaan van financiële opbrengsten van het project. Het doel is kennis delen en elkaar inspireren om op een vernieuwende en duurzame manier de kwaliteit van de leefomgeving voor bewoners van wijken in ontwikkeling te verbeteren. De uitwisseling wordt begeleid door de Europese Commissie die helpt bij het voorbereiden van een kansrijke subsidie aanvraag.

De inzet vanuit de gemeente valt binnen haar normale activiteiten. De Europese Commissie stelt haar adviseurs beschikbaar en vergoedt de benodigde reis- en verblijfskosten.

2. Verwachte subsidies: geen zekerheid over financiële baten

Het college wekt de indruk dat deelname aan *Daring Cities* miljoenen euro's aan Europese subsidies zal opleveren. Echter, er is geen enkele garantie dat deze middelen daadwerkelijk worden toegekend.

Kan het college aangeven of er concrete subsidieaanvragen zijn gedaan in het kader van het *Daring Cities*-project en zo ja, hoeveel subsidie er al is toegekend of wanneer hierover een besluit wordt verwacht? En door wie dit besluit genomen wordt?

Voor dit antwoord verwijzen wij u naar de beeldvormende avond van 13 januari 2025 waar uitleg is gegeven over de mogelijkheden en voorwaarden van Europese subsidies. De raad is daar geïnformeerd over de mogelijkheden die er bij de Europese Commissie zijn voor de uitdagingen in

Den Helder. De benodigde aanpak voor een kansrijke subsidieaanvraag is beschreven. Dat die aanvraag het resultaat is van een degelijke projectbeschrijving, het opbouwen van een relevant internationaal netwerk en een actieve lobby.

Op die avond is ook melding gemaakt van het DARING CITIES project en de mogelijkheden die het met zich meebrengt. Dit project richt zich op de verspreiding en verdere ontwikkeling van oplossingen die in Ravenna (Italië) in de wijk Darsena zijn geïmplementeerd. Men heeft daar meetbare resultaten behaald op het gebied van leefbaarheid in deze wijk.

Den Helder werkt nu aan de voorbereidingen op een kansrijke subsidieaanvraag. Deze voorbereidingen bestaan uit het opstellen van een degelijk projectplan, het opbouwen van een relevant Europees netwerk en het voeren van een actieve lobby. Voor deze aanvraag zullen verschillende financieringsbronnen in beeld komen. Het spreekt voor zich dat de gevraagde financiering gerelateerd zal zijn aan de behoefte vanuit het project, met een eigen bijdrage van de gemeente.

3. Internationale ervaringen: geen directe financiële voordelen

In internationale voorbeelden van het *Daring Cities*-initiatief ligt de focus op kennisdeling en duurzame stedelijke ontwikkeling, niet op directe financiële voordelen. Het is onduidelijk of andere deelnemende steden hier financieel op vooruit zijn gegaan.

Kan het college onderbouwen op basis van welke internationale ervaringen zij ervan uitgaat dat deelname aan *Daring Cities* daadwerkelijk substantiële financiële baten, zoals u stelt miljoenen voor Den Helder zal opleveren?

Voor algemene informatie over vergelijkbare projecten verwijzen wij u naar de betreffende website van de Europese Commissie: <https://www.uia-initiative.eu/en/uia-cities>. Hier staan ook voorbeelden van andere steden uit Nederland. De financiële middelen die de Europese Commissie beschikbaar stelt staan ten dienste van een specifieke uitdaging in de samenleving, niet het financieel resultaat van de gemeente.

Voor dit specifieke fonds verwachten wij in het voorjaar van 2026 een aanvraag te kunnen doen. Uit bronnen hebben we vernomen dat de maximale aanvraag per project € 3 miljoen mag bedragen. Het spreekt voor zich dat, indien toewijzing plaatsvindt, alleen het benodigde projectbedrag, met aftrek van de eigen bijdrage, vergoed kan worden.

Zowel Europees en Nationaal zijn er voor subsidies meer aanvragen dan beschikbare middelen. Om dan een kansrijke aanvraag te kunnen doen is het belangrijk om over een (inter)nationaal netwerk te beschikken, een effectieve lobby te voeren en een innovatief plan in te dienen. Een succesvol voorbeeld daarvan is de recente toekenning uit het Volkshuisvestingsfonds terwijl Den Helder niet tot de 'voorrangsregio's' behoort. Deelname aan het Daring Cities project heeft daar positief aan bijgedragen.

4. De rol van bewoners: inspraak=zeggen van of loze belofte?

Het college beweert dat bewoners zelf mogen bepalen wat er in hun wijk moet gebeuren, maar in het persbericht wordt vooral gesproken over digitale hulpmiddelen, kennisdeling en het betrekken van organisaties. Dit roept twijfels op over de daadwerkelijke inspraak van bewoners.

Kan het college concreet aangeven welke participatievormen worden ingezet en hoe wordt gewaarborgd dat de wensen van bewoners daadwerkelijk doorslaggevend zijn in de ontwikkeling van hun wijk?

In het persbericht wordt gesproken over: "De jarenlange ervaring van de Italiaanse stad Ravenna met de wijk Darsena inspireert de andere steden tijdens stedelijke uitwisselingen tot het bedenken en gebruiken van nieuwe manieren om de kwaliteit van de leefomgeving voor bewoners te verbeteren. Dat gebeurt met digitale hulpmiddelen, het meer betrekken en samenbrengen van belanghebbenden en organisaties, het vertellen van verhalen en het verkrijgen van nieuwe inzichten."

Dit zijn middelen juist om de inspraak van de inwoners en andere belanghebbenden op de juiste manier te verzamelen en verwerken. Tijdens deze uitwisseling wordt gestudeerd op mogelijkheden die onze huidige participatie middelen verder kunnen versterken. Vanuit de Europese Commissie wordt aangestuurd op regelmatige communicatie. Dit persbericht was daar de eerste van. Er zullen er meer volgen met daarin ook informatie over het betrekken van de inwoners.

Het spreekt voor zich dat het college ook actief is met soortgelijke kennisuitwisseling met relevante gemeentes in Nederland.

5. Visbuurt als pilotwijk: op basis van welk besluit?

Wethouder De Vrij spreekt in het nieuwsartikel een duidelijke voorkeur uit voor de Visbuurt als eerste wijk die in aanmerking komt voor de investeringen uit het project, terwijl in het persbericht geen enkele wijk expliciet wordt genoemd.

Is er al een formeel besluit genomen om de Visbuurt als eerste wijk binnen *Daring Cities* aan te pakken, en zo ja, op basis van welke criteria is deze keuze gemaakt en hoe concreet is deze?

In het persbericht en in het artikel op Regio Noordkop wordt geen vermelding gedaan van de Visbuurt. De uitwisseling en uitwerking van de kansrijke subsidieaanvraag is gekoppeld aan het programma Kansrijke Buurten, niet aan één specifieke wijk of buurt.

6. Lange termijn: wat na 2026?

Het *Daring Cities*-project loopt tot augustus 2026 en wordt gefinancierd door *URBACT*, maar er is geen duidelijkheid over de plannen na afloop van het project. Dit roept de vraag op of deze samenwerking structureel iets zal opleveren voor Den Helder.

Hoe borgt het college dat de opgedane kennis en eventuele financiële investeringen in de wijken ook na afloop van het *Daring Cities*-project effect blijven hebben?

De uitwisseling heeft nu al waardevolle inzichten gegeven die direct worden toegepast in het programma Kansrijke Buurten.

Bij afronding van de uitwisseling beschikt de gemeente over een waardevol projectplan met inzicht in de financieringsmogelijkheden. Dit plan zal een aanvulling zijn op de reeds lopende activiteiten vanuit de startnotitie kwetsbare buurten en de subsidie van het Volkshuisvestingsfonds.

7. Financiële verantwoordelijkheid: wat als subsidies uitblijven?

Het college zet in op Europese subsidies, maar het blijft onduidelijk of er ook gemeentelijke middelen worden gereserveerd om deze plannen te realiseren als er geen of onvoldoende subsidies beschikbaar komen.

Kan het college garanderen dat er geen gemeentelijke financiële middelen worden ingezet voor het uitvoeren van plannen uit *Daring Cities* zonder dat daar eerst volledige dekking van externe subsidies voor is gevonden?

Indien van toepassing zal het college, zoals bij de aanvraag Volkshuisvestingsfond, de raad om een besluit vragen voor de benodigde eigen middelen.

8. Huidige kosten en investeringen: gebrek aan inzicht

Er is geen openbaar gedetailleerd overzicht van de specifieke kosten die de gemeente Den Helder tot nu toe heeft gemaakt voor deelname aan het *Daring Cities*-project. Het is essentieel dat het college transparantie biedt over de financiële investeringen, inclusief personeelskosten, reiskosten en overige projectgebonden uitgaven.

Kan het college een volledig financieel overzicht verstrekken van alle tot op heden gemaakte kosten voor deelname aan het *Daring Cities*-project, inclusief een uitsplitsing naar personeelsuren, reiskosten, gemeentelijke bijdragen en overige kosten?

Het is niet gebruikelijk om bij projecten met beperkte omvang financiële details te verstrekken aan de gemeenteraad als deze binnen het mandaat van het college uitgevoerd kunnen worden. Daar is ook geen aanleiding voor.

9. Potentiële financiële baten: geen concrete zekerheid

Hoewel het project wordt gefinancierd door URBACT, is er geen concrete informatie beschikbaar over de daadwerkelijke financiële voordelen die Den Helder heeft ontvangen of nog kan verwachten. Er is geen zicht op toegekende subsidies of toekomstige financieringsmogelijkheden.

Kan het college aangeven welke concrete financiële baten Den Helder tot op heden heeft ontvangen uit het Daring Cities-project en welke bedragen nog worden verwacht op basis van ingediende of toegekende subsidieaanvragen?

Het college ontvangt van de Europese Commissie achteraf een vergoeding voor de gemaakte reizen en verblijfskosten. Dit gebeurt tweemaal in het najaar van 2025 en 2026.

De reeds ontvangen baten komen vooral uit de inzichten geleverd door de buitenlandse collega's die nu al toegepast kunnen worden. Deze komen voort uit een inzet vanuit partnergemeentes die daar van Den Helder geen vergoeding voor ontvangen.

10. Internationale ervaringen: geen direct bewijs voor financiële voordelen

Het Daring Cities-initiatief richt zich primair op kennisdeling en duurzame stedelijke ontwikkeling. Er is geen directe informatie beschikbaar die aantoont dat deelname aan dit project leidt tot substantiële financiële voordelen voor deelnemende steden. Het primaire doel lijkt eerder samenwerking en beleidsontwikkeling dan het genereren van directe financiële winst.

Op basis van welke concrete voorbeelden van andere deelnemende steden stelt het college dat Daring Cities voor Den Helder daadwerkelijk financiële voordelen zal opleveren, en kan het aantonen dat deze voordelen opwegen tegen de gemaakte kosten?

Het doel van de uitwisseling is het opstellen van een kansrijke subsidieaanvraag voor oplossingen die nog niet gedekt zijn vanuit de reguliere activiteiten van de gemeente en de huidige uitwerking van het programma Kansrijke Buurten.

Voor algemene informatie over vergelijkbare projecten verwijzen wij u naar de betreffende websites van de Europese Commissie. Op verzoek kunnen wij u de betreffende website-adressen toesturen.

11. Europese subsidiecriteria: gevolgen voor lokale ondernemers en transparantie

Bij Europese subsidieaanvragen gelden vaak criteria zoals samenwerking met meerdere Europese landen om überhaupt in overweging te worden genomen. Dit roept vragen op over de uitvoering van projecten binnen Den Helder. Indien een project mede afhankelijk is van internationale samenwerkingen, betekent dit mogelijk dat lokale ondernemers minder betrokken worden bij de uitvoering. Dit kan gevolgen hebben voor de transparantie en controle over de besteding van middelen.

Hoe ziet het college deze Europese subsidiecriteria en kan het garanderen dat de uitvoering van projecten binnen het Daring Cities-project niet of slechts beperkt afhankelijk is van buitenlandse partijen? Wordt de voorkeur gegeven aan lokale ondernemers bij de uitvoering, en hoe wordt de transparantie hierbij gewaarborgd?

Bij het opstellen van de kansrijke subsidieaanvraag is internationale samenwerking een belangrijk aspect. URBACT is een Europees uitwisselings- en leerprogramma dat duurzame stedelijke ontwikkeling bevordert. Het stelt steden in staat om samen te werken en oplossingen te ontwikkelen voor belangrijke stedelijke uitdagingen. Hierbij gaat om een samenwerking tussen gemeentes, niet met private partijen. Elke deelnemende gemeente heeft zelf de keuze in de ondernemers die lokaal een bijdrage leveren. Hier kunnen mogelijk wel de Europese regels voor aanbesteding van toepassing zijn.

Den Helder, 25 maart 2025.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en Wethouders van Den Helder,

A stylized, handwritten signature in blue ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

J.A. (Jan) de Boer MSc.
burgemeester

A handwritten signature in blue ink, featuring a large, bold 'K' followed by the name 'van Veen' in a cursive script.

K. (Koen) van Veen
secretaris